האגף לתכנון כפרי אזורי ברשות לתכנון במשרד החקלאות ופיתוח הכפר השיק בסוף חודש פברואר את פרויקט TWINNING, בנושא העצמת המדיניות הלאומית וכלים לפתוח כפרי אזורי.

תיירות כפרית | 4 ◄

יוסטה אהב לצייר ואף שימש כמורה לציור. בשנים האחרונות פיתח בעיקר את אמנות הצילום כשלכל מקום היה מגיע עם מצלמה צמודה. בעיקר אהב לצלם את הטבע ואת הנוף החקלאי.

גלריה, תערוכת צילומים | 7 ◄

ידענו שישראל קיים ויתקיים ויש שהמוות נותן טעם ותוכן לחיים הנותרים. יעדנו: למען החיים ולמען אלה שמעבר לים, למענם ולמעננו, לכבודם ולכבודנו, להמשך אשר יבוא, לדורות הבאים- מרד!

בני המושבים, מסע לפולין | 10 ◄

פעילים? מה זו החיה הזו? | 11 ◄

המושב

עיתון תנועת המושבים

www.tmoshavim.org.il

80 שנה

מרץ 2013

43

שָׁמוֹר, אֶת-חֹדֶשׁ הָאָבִיב, וְעָשִׂיתָ פֶּסַח

דברים טז

מרבדי כלניות, חבל הבשור, פסטיבל דרום אדום | צילום: רפי בביאן

תוכן העניינים

ברכת רב התנועה לפסח
עמוד 3

הרפורמות בחקלאות פוגעות במשק המשפחתי
עמוד 4

הוקם צוות עבודה משותף לקידום התיירות במרחב הכפרי בישראל
עמוד 4

התייחסות ת. המושבים לפרסומי מ.מ.י בעניין האשמת אגודות בגביית כספים אסורים
עמוד 5

"תנועה במסע" (2) - המסע יוצא לדרך
עמוד 6

תרבות עם שורשים, רשמים מסמינר פעילי ורכזי תרבות וקהילה
עמוד 7

סמינר ההתיישבות הארצי, היום שהיה
עמוד 8

עתודה ניהולית מקרב חקלאים צעירים
עמוד 9

בני המושבים - נפרדים מאייל עוזון
עמוד 10

חברים יקרים,

חג האביב לפנינו, ראשון הרגלים והעת בה מתחילים את קציר התבואה הראשון וליתר דיוק: את קציר השעורים.

משולחן **המזכ"ל**

הבחירות לכנסת מאחורינו וכולנו עדיין ממתינים בדריכות להרכבתה של הממשלה. אני מצפה, שהממשלה שתורכב, תיתן מענה הולם לצרכים של המרחב הכפרי והחקלאות, תוך אימוץ הערכים לאורם אנו מחנכים ובהם אנו דוגלים. **לאחר שתושלם משימת הרכבת הממשלה, נדאג לבניית לובי חקלאי התיישבותי שייצג אותנו נאמנה אל מול השלטון המרכזי. אנו ניצבים בפני מספר הכרעות הרות גורל בתחומי הקרקעות והחקלאות.**

יחד עם מנהל מקרקעי ישראל התחלנו בפיילוט ליישום החלטה 979 של ממ"י, שמסדירה את זכויות המגורים בנחלה ואנו לקראת סיום המו"מ בנוגע לנוסח חוזי חכירה לדורות 49X4, אשר ייחתם עם האגודות והחברים.

חזרנו להוביל את סדר היום החקלאי בארץ ועלינו להיות ערים ולהתאים את תפיסת המשק המשפחתי למציאות הכלכלית המשתנה. הנוסחה המוצלחת לשיטתי היא בעיבוד משותף, שותפות בין חברים ושותפות בין אגודות.

אנו פועלים במסגרת פורום החקלאות הארצי שהקמנו, כאשר הנושאים שעל הפרק רבים וביניהם: הסכם המים, הסכם החלב, מתווה הפחתת העובדים הזרים, המע"מ על הירקות והפירות, פערי התיווך שמרקיעים שחקים ופוגעים פגיעה קשה בנו כחקלאים וכצרכנים ועוד.

עלינו להמשיך ולחזק את התאחדות חקלאי ישראל - כבית של החקלאים וכמי שמיטיב לייצג נאמנה את התנועות, הארגונים החקלאיים, מועצות הייצור והמועצות האזוריות ולדבר בקול אחד.

"מבט מושבים", הזרוע הביצועית שהקמנו, בשותפות עם ברית פיקוח, מהווה מענה מקצועי ויעיל בכל הקשור לזכויות המגורים והתעסוקה של חברי המושב ואגודת המושב בדגש על ההיבטים הכלכליים והמיסויים. בשנה החולפת, לאור השינויים בגיוס העובדים הזרים לחקלאות וכניסתו לתוקף של הסדר TIC, החברה הוגדרה כאיגוד חקלאי אשר רשאי לגייס וללוות את העובד הזר בתקופת שהותו בישראל והיא פועלת בתחום זה מול המושבים והחקלאים.

פעילות התנועה בנושא הקהילה והחברה ממשיכה להוות עוגן חברתי-ערכי, המיטיב לחבר בין קצוות האוכלוסייה ולהוות כור היתוך. הפעילות נרחבת וכוללת בתוכה נדבכים רבים, שמעבר להווי המושב, מסייעת בשימור הזהות והצביון הכה מיוחדים של המרחב הכפרי שלנו.

לפני כשבוע שבה משלחת התנועה ממשעולי התופת בפולין. זוהי השנה השניה בה מנהיגה התנועה מסע תנועתי המורכב מבני ובנות ההתיישבות, מסע שהוא אישי-פרטי ובאותה נשימה מסע תנועתי-התיישבותי, בו שזורים ערכים שאינם זרים להתיישבות שמקבלים משמעות שונה, כגון ערכי גבורה, רעות והקרבה.

בתחום התיירות הכפרית וכחלק משיתוף פעולה ומערכת יחסי גומלין ועבודה טובים עם שותפינו הטבעיים התנועה הקיבוצית, תנועות ההתיישבות ומרכז המועצות האזוריות, הקמנו את התאחדות התיירות הכפרית, כאשר המטרות המרכזיות הנן לדבר בשפה אחידה ולייצר מקור כח משמעותי. רק כך נוכל לפעול להחזרת מענקי ההשקעה בתיירות הכפרית ולהמשיך ולקדמה בכל הפרמטרים.

לקראת סוף השנה ייערך **פסטיבל מורשת הגליל "מדור לדור"** בשותפות עם הרשות לפיתוח הגליל, מתוך רצון לחשוף את האוצרות החבויים אצלנו במושבים ואת הסיפורים העוברים מדור לדור.

המשך בעמוד 3 ◄

חדש בתנועה!

אינסטגרם תנועת המושבים

פרטים בעמוד 9

עמוד המערכת

דבר העורכת

קוראים יקרים,

חגיגת האביב החלה וכמילות השיר של להקת **שוקולד מנטה מסטיק**: "בחרמון נמס השלג, בבקעה תמר פורח ובמדבר הולך החושך והאביב שוב צוהל ואיתי משתולל, איזה לילה, איזה לילה, איזה ליל..."

עונה נפלאה, נופים קסומים ותחושת צמיחה והתחדשות.

חזרנו **מסמינר ההתיישבות הארצי** שמקיימת התנועה בכל שנה לראשי ההתיישבות, חברי ועדים, מזכירים, חברי מליאה ומובילי דעה במרחב הכפרי, סקירה מלאה על מה שהיה תמצאו בעמוד 8.

לאחר תהליך חשיבה ארוך ומורכב התחלנו בפרויקט רב שנתי לחיזוק ושיפור תדמית החקלאות וההתיישבות - "מושבניק אמיתי - מחזירים את הירוק לעיניים" וזאת מתוך זיהוי מגמה כאובה של שחיקת מעמדנו וחוסר הלימה בין תרומתנו האמיתית בבניין הארץ ובחברה הישראלית לבין תדמיתנו בציבור. להתיישבות ולחקלאות חלק ארי וחשוב בבניין הארץ וסיפורה של מדינת ישראל, הוא בעצם סיפורה של ההתיישבות. החקלאות עתירת ידע ומניבה תוצרת חקלאית טרייה, מגוונת ובמחירים הוגנים והנוער במושבים הוא חוד החנית בגיוס לצה"ל ובהתנדבות לשרת ביחידות קרביות.

הפעולה הראשונה כבר יצאה לדרך בדמות **קמפיין אינטרנטי** שמזמין את המטיילים בחופשת הפסח לפקוד את המרחב הכפרי שלנו, להכיר את אפשרויות הלינה והאטרקציות במושבים ולחשוף אותם לאורחות החיים, לנופים המשכרים, למסורת ולאדמה כי - "טוב מראה עינים ועבודת כפים"... לחוש, לחוות, לטעום...

בהמשך נתור ונחפש את הסיפורים שמאחורי האנשים שעושים את המושב כה מיוחד. **פרטים בהמשך.**

בנימה אישית ומערכתית גם יחד, בתחילת החודש הוזמנתי לצפות בהצגה **"אי הילדים"** עפ"י ספרו של ויליאם גולדינג "בעל זבוב", שהעלו חניכי ומדריכי בני המושבים, בכפר חיטים במסגרת פרויקט "נותנים במה", שארך כשנה. לפרויקט היו שותפים התיאטרון הארצי לילדים ונוער, משרד התרבות והספורט והמועצה האזורית הגליל התחתון. מעבר למשחק המרגש של כל המשתתפים ולגאווה שחשתי מבית, זהו בדיוק המודל שאנו כאן בתנועה שואפים לו - תהליכים חברתיים-קהילתיים, שמאחדים את הקהילה ויוצרים מנהיגות צעירה.

זה המקום לפרגון גדול ל**גיל אדלשטיין** המד"ב ומי שהגה וריכז את הסדנא והתהליך כולו ולשחקנים הצעירים שעוד נשמע עליהם.

מאחלת לכולכם חג פסח שמח וכשר. קריאה נעימה,

מיכל דותן-לוין, עורכת אחראית.

מבט אל המערכת

מסורת מכובדת ומכבדת...

חברים יקרים,

מה שהתחיל לפני כ-3 שנים בסמינר בנצרת הפך מהר מאוד למסורת שמשתפת את כל המושבים בתנועה. כל שנה מס' המשתתפים גדל, אנשים מגיעים מכל קצוות הארץ וההצלחה גדולה.

הסמינר כלל אורחים נכבדים ומנהלי אגפים בתנועה שלנו, שהם שותפים של כולנו שהעשירו ופתחו את עיננו.

היום, אנו משפחה גדולה ועל כך אנו רוצים להודות למארגנים שהם אחראים להצלחה הגדולה. ההתייחסות של כולכם בראשות מאיר, מרגשים ומעודדים אותנו ונותנים כוח לכולנו להמשיך ותרום במושבים.

ולכם אנו אומרים המשיכו במעשיכם, אנו סומכים עליכם וביחד נמשיך להניף את הדגל. תודה רבה ויישר כח !!!

יעקב יהודה, מושב ירדנה

מבט עליון בעיתון

המינהל עוצר את ההרחבות במושבים עקב גבייה אסורה

במינהל אומרים כי מושבים מנסים לנצל מתושבי הרחבות כספים לצורך הידרוש תשתיות, בניגוד להנחיות ● תנועת המושבים: "ההקפאה מבתימה מאות מושבים. העיתוי מעורר תמיהה"

מתנועת המושבים נמסר בת"ג: "ראשית, תנועת המושבים בהוראי מתנגדת לכל גבייה כספי אסור במושבים. עם זאת, על המינהל לאכוף זאת במקרים היוצאים מן הכלל, ולא להקפיא את המשך ההרחבות באופן גורף ולהכתים בכך מאות מושבים אשר רובם מתנהלים על פי נהלי המינהל.

"העיתוי של הדריעה מצד מחוז ירושלים במינהל מעורר תמיהה ונראית יחד במנסה לתת מענה לעתירה המוצדקת שהוגשה על ידי המועצה האזורית מטה יהודה בנושא ועדות הקבלה והקפאת ההרחבות ולעוברה שהטיפול האטי והמתמשך מצד המינהל בסוגיות הקשורות להרחבות במושבים גרם ויגרום בעתיד להקפאת הרחבות באחזרים רבים בארץ".

המינהל עוצר ותנועת המושבים מגיבה
(דה מרקר, 7.2.13)

החקלאים נגד מבצעי "קילו בשקל"

ארגוני החקלאים יוצאים למאבק נגד מבצעי הפירות והירקות האגרסיביים. לחברי אילן אשל, מזכ"ל ארגון מגדלי הפירות, "הרשתות מדילות את התוצרת החקלאית על חשבון התמורה לחקלאי". היום יתבטאו החקלאים לדיון דחוף בנושא המושבים, מאז ישעלו לאשכול תוצרת חקלאית ברשתות. "המחלוקת נבעה מאמדות במושבים. "המחלוקת נבעה מאמדות ברשתות, והחקלאים לא את התמורה ברשתות, והחקלאים לא יתבצר את עצמם בין הסכים לסדר".

ארגוני החקלאים נגד מבצעים אגרסיביים
(ממון ידיעות, 10.2.13)

בתעשייה

הרפתנים נגד לוקר

תנועת המושבים וכמה רשתות קטנות עתרו לבג"ץ נגד יישום המלצות ועדת לוקר בתחום החלב. המלצות אלה אמורות להעניק מכסות ייצור מוגדלות למשקים גדולים ויעילים יותר, כחלק ממתווה שאמור להוריד את מחירי המטרה של החלב. בעתירה נטען כי ההמלצות פוגעות באופן מהותי ביצרני החלב המשפחתיים הקטנים, ומהוות את חוק תכנון משק החלב. ממשרד החקלאות נמסר: "שרת החקלאות ויועדת המכסות פעלו בהתאם להחלטת הממשלה ולהנחיות הדיעמ"ש".

עתירה לבג"ץ נגד המלצות ועדת לוקר
(כלכליסט, 5.2.13)

מרחב כפרי ברשת

תנועת המושבים, המאגדת 254 מושבים ברחבי הארץ, התמרשה לאחרונה באתר אינטרנט משודרג. לצד מידע ופרסים ליצירת קשר עם האגפים השונים של תנועת המושבים וחקלאות, תיירות, חברה וקהילה, צעירים, קרקעות ועוד, מציע האתר תכנים המיועדים למושבי ניקים נאבל לא רק להמון אינטרנט ומפת מושבים, פורום, מהדורות מקוונות של במאגר התנועה, לוח אירועים וכלים נו"ס פסים.

ידיעה על שדרוג אתר התנועה
(עלו ברשת - ממון, ידיעות, 10.2.13)

חדשות

מערכת עיתון "המושב":

עורכת אחראית: **מיכל דותן-לוין** | מרכזת מערכת ועריכה: **ורדה בואבי**

חברי המערכת: **יהודה אלטון, עו"ד עמית יפרח, איציק כהן, מנשה סמירה, שלמה עצמוני, יוגב שריד, אילנה יוגב.**

כתובת המערכת: תנועת המושבים, ליאונרדו דה וינצ'י 19 ת"א, 6473318

טל: 03-6086333, פקס: 03-6918996 | varda@tmoshavim.org.il

מקשיבים לכם!

פניות למערכת בכל נושא, פרסום שירים, סיפורים ומתכונים ניתן לשלוח למייל varda@tmoshavim.org.il

או לשלוח לכתובת ליאונרדו דה וינצ'י 19, ת"א מיקוד 6473318

סרוק את הברקוד לכניסה ישירה לאתר תנועת המושבים

הצטרפו אלינו: "תנועת המושבים בישראל"

מושב TV - מגזין הטלוויזיה של תנועת המושבים, ערוץ 98

ערוץ מושב TV ON-LINE

Instagram: tmoshavim

המשך איגרת מזכ"ל מעמוד 1

כהמשך ישיר לכך וכחלק מתכנית רב שנתית לחיזוק תדמית ההתיישבות והחקלאות, התחלנו בפעילות תחת הקמפיין **"מושבניק אמיתי - מחזירים את הירוק לעיניים".** מדובר במספר פעולות החושפות את האוצרות החבויים במושבים ומציגות את החקלאות וההתיישבות במלוא תפארתה.

לפני חג הפסח עלה לאוויר קמפיין באנרים במספר אתרים מובילים באינטרנט, שמזמין את תושבי מדינת ישראל לבלות את חופשת הפסח במרחב הכפרי וליהנות משלל האטרקציות והפעילויות שטומן המרחב בחובו.

אני מזמין אתכם לחבור אל העשייה באמצעות אמצעי המדיה העומדים לשירותכם: אתר האינטרנט החדש של התנועה, עמוד הפייסבוק ואינסטגראם התנועה, ידיעון המושב ומגזין הטלוויזיה שלנו - מושב TV.

חטיבת בני המושבים - תנועת הנוער של המרחב הכפרי, ממשיכה להוות את חוד החנית שלנו ומקור גאוותנו הבלתי נדלה. התנועה מפעילה 35,000 חניכים בכ-450 ישובים ובשיתוף פעולה פורה עם 30 מועצות.
בימים אלה נכנסת לתפקידה כמנהלת בני המושבים, ד"ר **סיגל סטרשנוב** מניר בנים, שתחליף את **אייל עוזון,** שהצעיד את התנועה בגאון ב-7 השנים האחרונות.
בשנה החולפת פתחנו עוד שני מסלולים לשנת שרות, לצד "גרעין עודד" הוותיק והטוב: **המסלול הראשון** מאפשר לבנינו להתנדב בפנימיות לנוער וילדים בסיכון. **המסלול השני, חברתי-חינוכי,** מאפשר לבנינו להישאר בכור מחצבתם ולהתנדב בפעילות חינוכית בבתי הספר בהם הם עצמם גדלו והתחנכו, או בתי ספר אחרים, בהם יוכלו להעביר את ערכי תנועת הנוער של המרחב הכפרי לכלל התלמידים ובכך לצרף עוד ועוד מעגלים לפעילות תנועת הנוער הערכית שלנו.
גם בתחום זה אנו זוכים לשיתוף פעולה נרחב עם התנועה הקיבוצית.

המחלקה לחיילים וצעירים שהקמנו, משמשת כתובת לצעירים בני 18-35: לאחר הפעילות התנועתית, טרם הגיוס, בזמן השירות ובעת השחרור והופכת לכתובת מרכזית לבנינו ובנותינו המשרתים בצבא. זאת, בין היתר, מתוך תפיסתנו את השירות הצבאי כמשימה לאומית עם ערך עליון של שליחות והדדיות ומתוך שאיפה להחזיר את בנינו הביתה אל המשק המשפחתי לאחר השירות הצבאי.
בתחום זה פועל פורום צעירים וותיק ופורום חקלאים צעירים-דור הבנים, שנוסד החודש.

כפי שאמרתי לא פעם, תפיסת עולמי היא חקלאית-חינוכית-חברתית ותנועת המושבים בראשותי, הינה תנועה ערכית המשלבת בתוכה רוח לצד החומר.
צוות התנועה כולו, מוסדותיה ואנוכי עומדים לרשותכם ואנו מחויבים להמשיך ולפעול בנחישות לקידום סדר יומה וערכיה של ההתיישבות והחקלאות.

זוהי המשמרת שלנו ואנו כולנו יחדיו מחויבים בהמשך עיבוד הקרקע החקלאית במושב ושמירת אופיו הכפרי ויחודו של המושב החקלאי לצד פיתוח פעילויות אחרות באופן מוסדר ומתוכנן.

חג אביב שמח וכשר לכם ולכל בני ביתכם.

שלכם,

מאיר צור, מזכ"ל תנועת המושבים
ויו"ר התאחדות חקלאי ישראל

צילום: יוסטה בלייר ז"ל

חרות וגאולה לנו ולדורות

ברכת רב התנועה הרב מנחם הכהן לחג הפסח תשע"ג

סיפור יציאת מצרים הינו מאורע אוניברסאלי מכונן. רישומו השפיע על העולם כולו וחולל מפנה בתולדות העמים והאנושות מאז ועד לימינו. ואכן עשרת הדיברות על שני לוחות הברית, פותחות: **"אנכי ה' אלוהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים"** (שמות כ,ב). דרשו פרשנים: למה לא פתח ה' את עשרת הדברות ב"אנכי ה' אלוהיך אשר בראתי שמים וארץ"? שלא יאמר אדם בשר ודם: "שמים וארץ" גדולים ממידותי ואין בכוחי להתקרב לאלוהים אדירים כאלו. לכן אמר ה': "אשר הוצאתיך מארץ מצרים" - אני הוא שהוצאתי אותך מבית עבדים ועשיתי אותך בן חורין, אתה האדם שנבראת בצלם אלוהים, בידך הבחירה להישאר עבד או להשתחרר מעול השיעבוד ולהיעשות בן חורין.

מאורע כביר זה של יציאת מצרים, התווה דרך לעמים משועבדים, להשתחרר מעול עריצים ומשעבדים, אשר רואים בעצמם גזע עליון ומתייחסים אל השונה והאחר כנחות ומשולל זכויות.

"והיא שעמדה לאבותינו שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו" - באלפיים שנות גלותו סבל העם היהודי השפלה, רדיפות פוגרומים ושואה. במשך דורות לא היתה השמחה בחג הפסח שלימה ולילות הסדר של היהודים, היו מהולים פחד וחרדה שבלב מפני השכנים הגויים, פן יטפלו עליהם עלילת דם, אשר כנגדה עמד היהודי חסר אונים מפני נחת זרוע אלים של אויבים וכוחות רשע.

"והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם" - זכינו ובמדינת ישראל העצמאית שמחת חג החירות היא שלימה, אנו מסובים בליל הסדר כבני חורין וחשים את מלוא המשמעות של חג החרות והגאולה. כי ידוע נדע, שאם חלילה יקומו עלינו שונאים להצר לנו, ואויבים להילחם בנו, יתקלו בחומת המגן של צבא העם - צבא ההגנה לישראל: **"כי ה' אלהיכם ההולך עמכם להילחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם"** (דברים כ , ד).

* * *

"בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים" - כל כך למה? לפי שמתנת החירות שאותה אנו חוגגים בפסח ניתנה לנו לבנינו ולדורות. ובידינו הופקד גורלה לשבט ולחסד, כי חופש וחירות הם כחרב פיפיות, אפשר בהם ועל ידם לבנות ולנטוע, להשתרש ולהתרחב ואפשר, חלילה, גם אחרת...

מה נשתנה... עבדים היינו - ואיננו עוד! זוהי תשובה עתיקה חדשה להרבה שאלות, קושיות ותמיהות. בהסיבנו לשולחן הסדר, נעלה על לבנו את מהותה של החרות ונחוש את משמעותה. נזכור, כי בידינו הופקדה שמירתה והגנתה.

"והגדת לבנך..." - אנחנו השליחים לגאולה זו, ואילו דבר זה בלבד בידינו - דיינו...! על אחת כמה וכמה גדולות המשימות לפנינו וגדולה וגם רבה האחריות.

* * *

בחג פסח זה, נציין את העידן החדש אליו נכנסה תנועת המושבים. ועידת התנועה שעמדה בסימן של חידוש והתחדשות, נושאת עמה בשורת אביב של רענון ופריחה, היונקת ממשנת הראשונים שהניחו את היסודות להתיישבות המושבית, זאת, תוך התאמתה משנת האבות המייסדים, לשינויי העתים והשינויים החברתיים והכלכליים של העידן החדש.

יהי רצון שחג הפסח-חג החרות, חג האביב יביא בכנפיו רוח של חיים ושלום לפרט ולכלל.

בברכת פסח כשר ושמח,
הרב מנחם הכהן

אגף המשק

הרפורמות בחקלאות **פוגעות במשק המשפחתי**

איציק כהן, יו"ר אגף המשק

מדינת ישראל דרך משרד החקלאות הובילו וביצעו מספר רפורמות בחקלאות וחלקן נמצאות היום בתהליך ביצוע. אם ננתח את התוצאות של הרפורמות עד היום, נראה כי לטווח ארוך כל הרפורמות היטיבו עם החזקים (המגדלים הענקיים) ופגעו במשק המשפחתי הקטן.

היו רפורמות שהמדינה יזמה והקצתה לביצועם מענקים והלוואות, כמו בענף החלב בקר ובענף ההטלה ־ שלא בוצעו. אך היו רפורמות שבוצעו ללא כל פיצוי למשק המשפחתי הקטן שנפגע. בענף החלב בוצעה רפורמה שבה נדרשו הרפתנים לשדרג את הרפתות ולהתאימן לדרישות איכות הסביבה, בהשקעות ענק. ברפורמה זו הוקצו מענקים אך מאז הרפורמה נסגרו עשרות ואף מאות רפתות מושביות קטנות שלא יכלו לעמוד בדרישות ובהשקעות למרות המענקים ונאלצו לסגור את הרפתות. כמובן שקמו רפתות גדולות ענקיות שהשקיעו כסף רב וייצור החלב עבר אליהם.

ענף הפטם שהיה מתוכנן עם מכסות ייצור עבר רפורמה שביטלה את משטר המכסות והתכנון ואפשרה לכל אחד שרוצה להקים לול ולגדל עופות לפיטום. לענף זה נכנסו בעלי הון ממגזר ההתיישבות וגם מהמגזר הפרטי, הקימו חוות ענק של פטם ואינטגרציות שכללו את כל מעגל הייצור - מדגרות, מכוני תערובת, לולים ומשחטות.

דבר זה דחק מאות ואלפי לולים במשק המשפחתי הפרטי לצאת מחוסר כדאיות ממעגל הייצור ונותרו היום מעט משפחות עם לולים קטנים. היום מוביל משרד החקלאות והשירותים הווטרינריים דרישות לשדרוג לולים של פטם והודים כמו גדרות, רצפות ורצועות בטון סביב הלולים, דרישות שנאמדות בעשרות אלפי שקלים ללול. גם כאן יוכלו לעמוד בדרישות אלו רק לולנים גדולים וחזקים והקטנים יאלצו לפרוש.

בענף ההטלה הסכנה אורבת בפתח ושוב מאותה הסיבה שבעלי לולי ההודים והפטם - נדרשים לעמוד בדרישות וטרינריות וסביבתיות.

נכון שלענף ההטלה הוצעה ע"י המדינה רפורמה עם תקציב גדול של מענקים והלוואות אך קבוצה גדולה של לולנים לא קיבלו את התנאים לרפורמה שהוצעה ונראה נכון להיום שהאוצר ישמח להחזיר את התקציב שהועמד לכך לכיסו.

וכאן הסכנה של הענף בכך שמוקמים לולי ענק ע"י בעלי הון שעומדים בכל הדרישות והייצור יעבור לאט לאט אליהם.

המסקנה שלי היא, שהחקלאי המושבי הקטן חייב לראות את המגמות שמתפתחות במגזר החקלאי ולהתאים עצמו לכך אם ע"י התייעלות וצמיחה מותאמת לדרישות, או ע"י יצירת מערכות משותפות עם חקלאים נוספים בהתארגנות גדולה יעילה ורווחית.

תיירות כפרית וכלכלה

צורית וידה, כלכלנית, רכזת תיירות כפרית

"אביב הגיע פסח בא" ועבור העוסקים בתיירות מסמל האביב לא רק את בואו של חג הפסח, אלא גם את תחילתה של עונת התיירות, חגי האביב והקיץ הם התקופה בה המוני עם ישראל יוצאים את בתיהם אל חיק הטבע ואל המרחב שלנו.

המרחב הכפרי שלנו מציע מגוון נרחב של אפשרויות מלינה כפרית, טיולים בטבע, פסטיבלים, מרכזי מבקרים, הצצה לחקלאות המתקדמת והייחודית ועוד.

לכן, כחלק מתכנית רב שנתית לחיזוק תדמית ההתיישבות והחקלאות, שמובילה **מיכל דותן לוין,** מנהלת תחום תקשורת, דוברות והסברה בתנועה, עלה קמפיין אינטרנטי המזמין את המטיילים לבוא וליהנות מהפעילויות, האטרקציות, החוויות והאתנחתא שמציע המרחב הכפרי, בדגש על חג האביב.

המידע מרוכז באתר התנועה החדש ובמקביל מופיע כבאנר באתרים השונים (דוגמת ynet, הארץ, קינדרלנד ועוד) באופן המציג את מגוון האטרקציות והפעילויות במושבים, תוך הפניה לאתר התנועה, בו מרוכז המידע עפ"י אזורים וסוגי פעילות.

הוקם צוות עבודה משותף לקידום התיירות במרחב הכפרי בישראל

בחודש ינואר התקיימה בבית תנועת המושבים בתל אביב ישיבה ראשונה מסוגה בהובלת מאיר צור מזכ"ל תנועת המושבים, זאב (וולולה) שור מזכ"ל התנועה הקיבוצית היוצא וישראל נדיבי מ"מ מנכ"ל מרכז המועצות האזוריות.

מטרת הישיבה הייתה לאשר את תכנית עבודה לשנת 2013 עבור צוות עבודה משותף שיופקד על קידום התיירות הכפרית בישראל.

תכנית העבודה הינה פרי מאמצים שנעשו במהלך השנה האחרונה לגיבוש צוות עבודה משותף לשלושת הגופים ומודל פעילות מתאים. הצוות הוקם מתוך ההבנה כי לתיירות הכפרית צרכים ייחודיים רבים, אולם קידום התיירות הכפרית בישראל לא טופל עד כה באופן מרוכז, אלא באופן מקומי, אזורי או סקטוריאלי ולכן לאחר שנים רבות של עבודה במקביל, יחברו שלושת הגופים הגדולים האחראיים על הישובים במגזר הכפרי (תנועת המושבים, התנועה הקיבוצית ומרכז המועצות האזוריות), למען קידום ופיתוח תחום התיירות במרחב הכפרי.

תחומי הפעילות העיקריים של צוות העבודה המשותף יהיו בין היתר, טיפול בנושא משאבים ומענקים, מיתוג ותדמית ברמה הארצית, תכנון ובניה, רישוי וסטטוטריקה וכן מחקר ואיסוף מידע. בראש צוות העבודה המשותף עומד **מרדכי (מוצי) דהמן,** ראש המועצה האזורית מגילות. צוות העבודה מונה את **אודי נתן** - מנהל תחום התיירות במועצה האזורית בני שמעון ומרכז ועדת התיירות במרכז המועצות האזוריות, **עילום אביגדורי** - מנהל מחלקת התיירות ומ.מ.ת.ק מוא"ד עמק הירדן ונציג התנועה הקיבוצית ואנוכי - **צורית וידה**.

פרויקט TWINNING באגף לתכנון כפרי אזורי, הרשות לתכנון משרד החקלאות

האגף לתכנון כפרי אזורי ברשות לתכנון במשרד החקלאות ופיתוח הכפר השיק בסוף חודש פברואר את פרויקט TWINNING, בנושא העצמת המדיניות הלאומית וכלים לפתוח כפרי אזורי.

פרויקט TWINNING הינו תכנית סיוע של האיחוד האירופי למדינות מועמדות ולמדינות שכנות, המסייעת למגזר הציבורי לבצע שינויים ורפורמות.

התכנית תסייע למשרד החקלאות ופיתוח הכפר לבחון את המדיניות הלאומית של ישראל לפיתוח הכפר ולספק כלים ליישומה לפי המודל האירופי, באמצעות זיהוי מנגנונים מוצלחים ושיטות העבודה הטובות ביותר. מלבד האסטרטגיה ומדיניות פיתוח וקידום גיוון התעסוקות בכפר ובהן תיירות חקלאית, תעסוק התכנית בפיתוח סביבה מנהלתית תומכת ובהכנת כלים ליישום, בהתאם לניסיון במדינות האיחוד האירופי.

מומחה מאיטליה הגיע לארץ, למשך 18 חודשים, והוא יסייע לאגף לתכנון כפרי להוציא לפועל את הפרויקט. בנוסף, ישלחו לארץ מומחים בתחומי הפרויקט מאיטליה וגרמניה, על מנת להעביר סדנאות, הרצאות והשתלמויות בנושאים שונים הקשורים לפיתוח כפרי.

התכנית תובל על ידי האגף לתכנון כפרי ברשות לתכנון, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, ומרכז הפרויקט מטעם המשרד הוא שי דותן מנהל תחום תיירות חקלאית. התכנית בשיתוף מנהל התכנון במשרד הפנים, מנהל מקרקעי ישראל ומשרד התיירות ובשיתוף בעלי עניין בנושא.

צוות התיירות הכפרית, המשותף לתנועת המושבים, התק"מ ומרכז המועצות האזוריות ייקח חלק בפרויקט וייפגש עם המומחה האיטלקי ויציג את התמורות והמגבלות של התיירות במרחב הכפרי (מדיניות, היבטים חקיקתיים ועוד).

ונדליזים בענף התיירות

בחודש פברואר בילו זוג צעיר בצמיר בגליל, במהלך השהות בצימר חוו הפסקת חשמל של 3 שעות שלאחריה השחיתו את הצימר, ניפצו DVD, מרחו מטבוחה על הקיר, ניפצו כוסות בג'קוזי, שפכו יין בכל החדר ועוד.

מרים ברונשטיין, ממושב רמות נפתלי מנהלת את הצימרים "אביב בכרם" מזה 11 שנים ומארחת משפחות וזוגות לחוויית נופש במרחבי הגליל. היא פגשה את פניו של "הישראלי המכוער" דווקא בתוך שכיית החמדה שהיא מטפחת כבבת עיניה.

בשעות הערב חלה הפסקת חשמל כללית במושב שנגרמה בשל תקלה בטרנספורמטור, והמושב היה בעלטה במשך כשלוש שעות, מ-8 ועד 11 בלילה.

למחרת בבוקר שוב נמשכה עבודת התיקון, והחשמל הופסק למשך כשעה וחצי נוספות. מרים וידאה בבוקר שהכל בסדר עם אורחיה.

ביום בו עזב הזוג, חיכתה העובדת הממונה על הניקיון שהאורחים יעזבו ולאחר זמן מה, כשראתה שאינם עוזבים בשעה שנקבעה מראש, פנתה אל האורחים ובתגובה קיבלה צעקות: 'לכי מפה, אל תפריעי לנו לאכול ואנחנו מבקשים את כספנו בחזרה בגלל תקלת החשמל'.

אגף קרקעות ואגו"ש

התייחסות תנועת המושבים לפרסומי מ.מ.י בעניין האשמת אגודות בגביית כספים אסורים

עו"ד עמית יפרח - יו"ר אגף קרקעות ואגו"ש

אנו מביאים בפניכם מכתב שנכתב בשם מאיר צור ועו"ד עמית יפרח למנכ"ל המינהל - מר בנצי ליברמן:

1. בשבוע הקודם פורסמו באתר המינהל ובתקשורת ידיעות מטעם מחוז ירושלים והעומד בראשו בדבר חשדות כלפי מושבים בעניין האשמתם בגביית כספים אסורים בהרחבות. האשמות חמורות אשר גרמו לתנועת המושבים לפנות ולברר עם האגודות ומייצגן האם נכונות האשמות אלו ומה מקורן, ואכן כך עשינו.
2. ברור העניין העלה תמונה מאוד מדאיגה (ושאינה חדשה) על הפיכת המגזר המושבי ככלל ל"שק חבטות" בכל הקשור להתנהלותו בעניין ההרחבות וניצול ציני של "אטרקטיביות" הנושא בתקשורת לטובת הטלת דופי במגזר שלם. וזאת במקום לבצע קודם את השימוע, לברר את העובדות, לבחון לעומק את מקור התלונות ואז במידה ועולה מהברור כי אכן נגבו כספים אסורים, לטפל במלוא החומרה במי שאחראי לכך, מבלי להכתים ולהכפיש מושבים אשר לא עוול בכפם.
3. קיבלנו את הרושם, כי המינהל בראשותך מנסה ליצור מערכת יחסים עם המגזר המושבי המבוססת על אמון הדדי, תוך ניהול דיאלוג אמיתי ורציף בכדי לנסות ולפתור בעיות הנמשכות עשרות בשנים בהתיישבות, וזאת מתוך ראיה משותפת של האינטרס הלאומי בהסדרת הסוגיות ההתיישבותיות ואכן כך פעלת ועדיין אתה פועל כך.

בשל כך, תמוהה עד מאוד התנהלות המחוז והעומד בראשו בסוגיה זו, והדרך בה הוצגו הדברים בתקשורת אינו עומד בקנה אחד עם האמון שנבנה.

4. לגופו של עניין, כל ארבעת המושבים דוחים מכול וכל את החשדות כנגדם ותמהים על התנהלות הנהלת המחוז שהחליטה לפרסם את החשדות בטרם קיבלה את תגובתם.

עיקרי התגובות שקיבלנו מהנהלות המושבים שבנדון ושנשלחו למחוז ירושלים, מצורפות למכתבי זה.

5. ארבעת המושבים מצהירים באופן הברור ביותר שאינם גובים כספים אסורים ולא מאלצים ולו מומלץ אחד להקים את ביתו עם קבלן מסוים או לקבל שירותים בעניין בנית ביתו בהרחבת המושב עם נותן שירותים מסוים.
6. לסיכום, מאסנו ב"שיטה" שבה קודם מטילים בנו דופי והופכים את המושבים וחבריהם לעבריינים ומושחתים ויוצאים נגדנו בתקשורת טרם בדיקה מקיפה ורצינית.

כמובן באם יתברר כי האשמות לא נכונות אף אחד לא ישלם את המחיר ובטח לא יטרח להתנצל באופן פומבי, בכל האמצעים בהם טרח לפרסם את העוולה מלכתחילה. לצערנו, הנזק כבר נגרם ו"ריסוק תדמיתנו" כבר בוצע, בקשתנו אליך לקיים פגישה דחופה במשרדך וללבן סוגיה זו עם הנוגעים בדבר על מנת שדברים כאלו לא ישנו בעתיד.

תיירות כפרית וכלכלה – המשך

לאחר החורבן דאגו השניים לנעול את הצימר במפתח שקיבלו ואף לקחו אותו עמם.

מקרים כגון זה, הם אמנם מקרי קיצון, אך יש לגנותם בתוקף. בעל עסק שחווה חוויה מסוג זה בצורה כזו אחרת נאלץ להתמודד עם נזק פיזי ובוודאי עם תחושה קשה.

"נאה דורש-נאה מקיים", העוסקים בתיירות הכפרית על כל רבדיה, בוודאי ערב פתיחת שיא עונת התיירות, חשופים למבקרים רבים. בידי המבקרים כלים רבים במקרים בהם אין אמת בפרסום או שמא בעל העסק התנהג בצורה לא הולמת או המבקר יצא מאוכזב - בלוגים ופורמים באינטרנט, גופים כאלה ואחרים המגנים על הצרכן ועוד. בידי התיירנים אין כלים בהם הם יכולים להיאחז במקרים בהם הצרכן מתנהג בצורה לא הולמת.

אנו נתכנס לדון בנושא יחד עם הגורמים הרלוונטיים וננסה למצוא דרך בה התיירן יוכל להמשיך לארח מכל הלב אך עם זאת לדאוג לעצמו בין עם מערכת הזמנות ממוחשבת שמחייבת פרטי זיהוי של המבקר ובין אם דרך אחרת.

פסטיבל דרום אדום

בחודש פברואר התקיים פסטיבל דרום אדום כמיטב המסורת.

רק לפני כ-3 חודשים היה האזור תחת מתקפת טילים במהלך מבצע "עמוד ענן" ואף תייר לא הגיע לאזור ואילו בארבעת סופי השבוע של חודש פברואר, מבקרים רבים הגיעו ליהנות מהמרבדים האדומים ומהפעילויות הרבות והמגוונות שהתקיימו במהלך ימי הפסטיבל ופקקי תנועה (חיוביים) שררו בכל האזור.

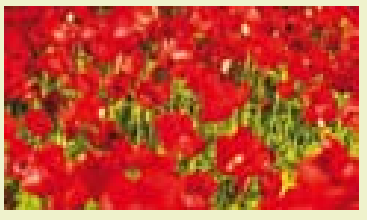

פסטיבל דרום אדום הוא פרי עמלה של עמותת התיירות שדות, שקמה, בשור. **יוצרי הפסטיבל לקחו צמד מילים (דרום אדום) עם מיתוג שלילי ואסוציאציה שמסמלת פחד ומלחמה והפכו אותם למונח שמתקשר עם פריחת הכלניות, עוצמה חיובית ואירוע שמסמל את יופיו ושיאו של הטבע בדרום.**

במועצה אזורית חוף אשקלון לקחו חלק בפסטיבל דרום אדום מספר מושבים חדשים. המועצה שמקדמת מאוד את התיירות הכפרית, מקיימת קורסי תיירות במושבים בשיתוף משרד התיירות ובהובלת האדריכל **צביקה פסטרנק.**

שר התיירות, **סטס מיסז'ניקוב,** ביקר ביישובי המועצה ונכח בטקס סיום ההכשרה של קורס תיירני מושב גיאה ותלמי יפה.

השר אמר, כי תיירות כפרית היא הרבה יותר מצימר וסמלי שהוא מסיים את תפקידו בשני אירועים חשובים וגדולים: האחד, ביישובי חוף אשקלון - בנתיב העשרה ובטקס הסיום של ההכשרה של תיירני גיאה ותלמי יפה והשני בפתיחת הביתן הישראלי בכנס התיירות העולמי בברלין.

בהזדמנות זו נודה לשר התיירות סטס מיסז'ניקוב על 4 שנים של עשייה פורייה וקידום התיירות בכלל ובפרט התיירות הכפרית ונקווה שהשר הבא ימשיך בקידומה של התיירות הכפרית!

חג אביב שמח ומשגשג

אגף חברה וקהילה

אילנה יוגב, יו"ר אגף חברה וקהילה

"תנועה במסע" (2) - המסע יוצא לדרך

לאחר היערכות שנמשכה כחודשיים יצאה המשלחת הייצוגית (השנייה) של תנועת המושבים לפולין במסגרת "תנועה במסע", המונה 35 חברים ממושבים וקיבוצים מרחבי הארץ.

בין משתתפי המשלחת בשנה זו, שני חברים שהינם ניצולי שואה: **אהרון סיגטי** ממושב אמץ ו**יעקב אפלבוים** ממושב גן שורק. העובדה שהם מצטרפים למסע נותנת משנה תוקף לתחושת השליחות והגאווה הלאומית - התיישבותית עמה אנו יוצאים לדרך.

עוד מצטרף אלינו הפרופ' **עליאן אלקרינאוי**, נשיאה של המכללה האקדמית אחווה, המייצג בעצם כהונתו כנשיא מכללה שהוא בן המגזר הבדואי, **את השאיפה לחברה המקבלת כל אדם באשר הוא אדם, וזוהי מחויבות שראוי שנקבל על עצמנו כחברה לאור לקחי השואה.**

כאמור, המסע שלנו לא התחיל בהמראה לוורשה, אלא כלל תהליך הכנה משמעותי, לרבות סיור במודיאון יד ושם, בהדרכתה של **נעמה אגוזי**, אשר גם מדריכה אותנו בפולין.

הדגש במפגשים אלה היה להבין את המסגרת שבה התרחשו האירועים. דיברנו לא מעט על מקומה של השואה בחיינו כיום, על הקרקע בה נטמנו זרעי הפורענות וכיצד צמחו, על חסידי אומות העולם שפעלו במסירות נפש ועל מחויבותנו כחברה ישראלית כלפיהם, כלפי ניצולי השואה שעודם חיים בקרבנו וכלפי זכרם של אלה שכבר אינם.

הקשבנו מרותקים וכואבים כאחד לסיפוריהם האישיים של קורבנות שניספו ואשר סיפור חייהם שנגדע מהדהד מתוך חליפות מכתבים או עדויות אחרות שנותרו מאחור.

המסר הברור שעולה מתוך ההקשבה לסיפורים, נוגע לתחושת ההחמצה לגבי החיים שיכלו להיות להם כאנשים פרטיים ולנו כעם. **לא רק ששת המיליונים נרצחו, אלא גם כל השושלת שעשויה היתה לבוא לעולם אלמלא השואה.**

אחד משיאי תהליך ההכנה היה ביקור במ.א. באר טוביה, אשר עסק בפרויקטים קהילתיים הקשורים בשואה. התכבדנו בהשתתפותו של האלוף **ניצן אלון**, בן מושב ניר בנים ובוגר גרעין עודד של תנועת בני המושבים, שליווה אותנו לאורך כל היום המיוחד הזה, ואנו שבים ומודים לו על כך גם מעל במה כתובה זו.

במסגרת הרצאת הפתיחה של היום, אודות חסידי אומות העולם, זכינו למפגש מרגש עם **יוסי בודניק** ממושב כפר ורבורג, בנו של **פיוטר בודניק** ז"ל, אשר הינו חסיד אומות העולם. אף עין לא נותרה יבשה...

ביקרנו במוזיאון "בשביל הזיכרון" בביה"ס היסודי "מבואות", אשר זכה לפרס חינוך מטעם "יד ושם" וכולל בתוכו שתי כיתות: באחת, מיצג מרגש של מסלול חיין של "שרוליק", ילד ששרד את השואה מתחילת האירועים הקשים ועד עלייתו לארץ ישראל. בשנייה, מרכז למידה בנושאים הקשורים בשואה.

חברים רבים מהקהילה, בביה"ס ומחוצה לו, מצאו לנכון לתרום חפצים ומזכרות לתצוגה מתוך כוונה שימשיכו להורות את הנושא לילדים הצעירים ומתוך אמונה כי זהו מקומם הראוי.

ההדרכה מתבצעת על ידי "נבחרת תלמידי כיתות ו'" באופן מקצועי ומעורר השתאות.

את הפרויקט מרכזת מיום הקמתו **פנינה חסון**, מורה ומחנכת, אף היא ממושב כפר ורבורג.

בין המדריכים בסיור שלנו היו **ינאי אלון**, בנם של האלוף **ניצן אלון ורעייתו מוה, ואורי סטרשנוב**, בנם של **דני וסיגל סטרשנוב** שהינם חברי המשלחת. היה זה מפגש בין דורי מרגש, במיוחד לאור העובדה, כי ארבעת ההורים הינם בוגרי ביה"ס מבואות בעצמם!

בהמשך, אירחה אותנו המכללה האקדמית אחוה, ביקרנו ב"יצירת דוד", תערוכה קבועה המוצגת במכללה החל משנת 2001 ובה עשרות פרטי אומנות, פרי עזבונו של ניצול השואה המנוח **דוד ניסענבוים**, אשר נתרמו למכללה. הפריטים המוצגים בתערוכה משקפים את חווייתו האישית הרגשית של האומן.

בחלקו האחרון של היום התקיים פאנל "שואה, תקומה, התיישבות" בהשתתפות: מאיר צור מזכ"ל התנועה, האלוף **ניצן אלון** מפקד פיקוד המרכז, **הרב מנחם הכהן** רב תנועת המושבים, **אריה ברנע** מנהל ביה"ס התיכון האזורי באר טוביה ויו"ר עמותת "עמך" המטפלת בניצולי השואה ובני הדור השני ו**יצחק אשחר** מנהל אגף החינוך במ.א. הגליל התחתון.

מאיר צור התייחס בדבריו לחשיבות השליחות שלנו במרחב הכפרי ועל הקשר שבין המסע אליו אנו יוצאים לבין פיתוח המנהיגות והיישובים. "ציונות" בשנת 2013 היא לא מילה גסה אלא ערך ודרך חיים.

דבריו של מאיר שבו והדהדו בשיחה עם הרב מנחם הכהן, אשר הקדיש את דבריו לנושא התקומה - תרומתם של העולים החדשים, ובכלל זה כמובן בדגש על מקומם של העולים ניצולי השואה, להקמת מאות מושבים ברחבי הארץ ולבניין המדינה.

אריה ברנע סיפר על עמותת "עמך" הפועלת ברחבי הארץ ועל המודל הייחודי של פעילותה במועדון עמך במ.א. באר טוביה. ברנע קישר בין מחויבותנו לטיפול בניצולים לבין מחויבותנו כהורים, כסבים וסבתות, כאזרחי המדינה להצמחת דור העתיד.

יצחק אשחר, אשר היה חבר המשלחת הראשונה שלנו, שיתף אותנו בתחושתו כי היכולת והצורך לפעול למען ניצולי השואה ולמען העמקת הלימוד והמחוייבות של כולנו לנושא יכולים להיות נחלתם של אנשים פרטיים ושל ארגונים כאחד. ואכן, במועצה האזורית הגליל התחתון מתקיים מזה למעלה משנה פרויקט מעמיק המחבר בין מורים, תלמידים, חניכים ומתנדבים בחינוך הפורמלי והבלתי פורמלי על ענפיו השונים, לבין ניצולי שואה. **לאחרונה, בעקבות תהליך הלמידה, פקדו ומילאו חניכים וספורטאי המועצה עשרות רבות של "דפי עד" של יד ושם מקרב תושבי המועצה.**

חתם את הפאנל האלוף **ניצן אלון**, אשר התייחס לתחושה העולה מן הציטוט של שאול טשרניחובסקי: "האדם אינו אלא תבנית נוף מולדתו". נוף הילדות במרחבי המושב והכפר, שבילי ביה"ס בו ביקר בילדותו ובבוקר זה ביחד עם כולנו, הבחירה לתרום תמיד מעבר (למשל בשנת השירות), החובה שהיא זכות לשמש דוגמא, מבלי לחפש כותרות ותודות - כל אלה היו מפתחות משמעותיים בעיצוב אישיותו כמפקד ומחנך. אנחנו חשנו בהם במבט עין, בנוכחות בלתי מתפשרת אך צנועה ונוגעת. אשרינו שזכינו...

על ההמשך נספר עם שובנו.

מכל הלב, אילנה יוגב
אגף חברה וקהילה והעומדת בראש המשלחת

מבט מושבים

עובדים במושבים

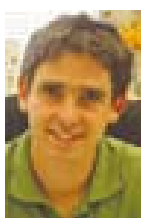

יוגב שריד, מנכ"ל "מבט מושבים"

שנת 2012 שינתה את כללי המשחק בנושא עובדים תאילנדים לחקלאות. חקלאי ישראל סיימו את השנה החקלאית עם חוסר של 4,000 עובדים זרים (תאילנדים), הנובע בעיקר משינויי שיטת גיוס העובדים.

בפועל - מתחילת שנת 2012 ועד יוני 2012, לא הובאו עובדים זרים (תאילנדים) לחקלאות וזאת בשל העובדה שממשלת ישראל חתמה על הסכם בילטראלי (TIC) עם ממשלת תאילנד ועם ארגון IOM - שירות התעסוקה וההגירה של האו"ם, וחברות כ"א שהיו אחראיות עד אז להבאת העובדים לא יכלו יותר לגייס את העובדים בתאילנד אלא רק ללוות בישראל; אלה התנגדו למהלך ולכן נוצר מצב בו ניתן היה להביא עובדים לחקלאות, אך בפועל לא הגיעו העובדים.

הארגונים החקלאיים ותנועת המושבים, שהבינו שהנושא בוער לחקלאים ואנו בפתחו של "צונאמי" בשל מחסור בידיים עובדות, יצרו בקשה לרשות האוכלוסין וההגירה לפתרון לנושא, הפתרון הוצע בדמות אפשרות להקמת "איגוד חקלאי" שיהיה רשאי ללוות את העובדים ואכן הוקמו שלושה ארגונים עיקריים, ע"י חקלאי הערבה התיכונה, מושב ישע ומבט מושבים.

מבט מושבים, כאמור, בשיתוף עם ארגון מגדלי ירקות, הקימו חברה ייחודית לפעילות זו - "מבט מושבים - עובדים זרים". החברה נכנסה לתחום זה כחלק מתפקידה כזרוע ביצועית של תנועת המושבים, בין היתר בנושא מיצוי זכויות לחברי המושבים והאגודות.

לאחר הקמת הארגונים התרחשו שני מהלכים במקביל לטובת החקלאים, הראשון היה שחרור החסם ותחילת הזמנות לעובדים זרים דרך מנגנון ה-TIC (בחודשים הראשונים היו הזמנות בעיקר מטעם האיגודים החקלאיים) והשני הנו המחיר, הארגונים היוו סמן ימני למחיר אשר החברות גובות מהחקלאי לטובת גיוס וליווי העובד.

השינויים העיקריים בנוהל החדש עוסקים ביצירת חיץ בין העובדים התאילנדים לבין חברות כ"א ובעלויות הגיוס.

הגיוס, כולל המיון, נערך כולו בתאילנד, כאשר החברה בישראל אחראית על העובד מרגע נחיתתו בארץ בלבד.

בנושא העלויות - לפי נוהל ה-TIC, משלם העובד סכום מוגדר מראש והוא מגיע לארץ כשבידיו 2 צ'קים בנקאיים: אחד המיועד ל-IOM ואחד לחברה המלווה בישראל.

כיום עומד הסכום על כ-4,500 שקל: כ-1,500 שקל ל-IOM וכ-3,000 שקל לחברות המלוות.

"מבט מושבים - עובדים זרים" מעניקה שירות למאות מעסיקים (חברי מושבים, קיבוצים, חקלאיים פרטיים) המעסיקים אלף וחמש מאות תאילנדים שעובדים דרכנו.

בימים אלה, חברת "מבט מושבים - עובדים זרים" קיבלה היתר ללשכה פרטית (כמו כל חברות כ"א) ובמקביל האיגוד החקלאי "ישע" הפסיק את פעילותו והעביר את כל לקוחותיו אלינו וכך, גם מי שניהלה את האיגוד, **רינה רחמים**, שהחלה לעבוד כרכזת שטח ב"מבט מושבים - עובדים זרים".

החברה נבדלת מחברות כ"א המצויות בשוק, באיכות השירות לחקלאי ובעלותו של שירות זה. החקלאי מבחינתנו הוא הלקוח, ואנו מחויבים לתת לו את השירות האמין והיעיל, ע"מ שיקיים את משקו בהצלחה ושמשאב כ"א, קרי העובד הזר, יהיה מנוף עבור המשק החקלאי ולא חסם.

היחידה לתרבות ומפעלי חינוך

יהודה אלטון, מנהל היחידה

תרבות עם שורשים

רשמים מסמינר פעילי ורכזי תרבות וקהילה

בתאריכים 6-7.2.13 נערך סמינר ארצי בשפיים בנושא "תרבות עם שורשים" אשר עסק בערכים היהודיים ומשמעותם האקטואלית בתכנית התרבות היישובית/המועצתית, ככלי מקשר ומגשר בראייה האסטרטגית היישובית.

הנושא השנתי של הסמינר שואב למעשה מהתפיסה ההולכת ומתרחבת בארץ של מה שמכונה "יהדות מתחדשת". הרצון לעסוק בערכים אקטואליים ומשמעותיים לנו באופן אישי וקהילתי, מבלי שנדרוש או נידרש לתוויות של "דתיים-חילוניים" או "חדשים ותיקים" או כל הבדלים קהילתיים אחרים.

אנחנו חיים כיום בקהילה של קהילות. גם ברמה המועצתית ובמידה רבה גם בתוך היישובים עצמם. כמי שמובילים את הקהילה, פעילי התרבות מקדישים מחשבה רבה לאמצעים לגיבוש החברתי ולחוסן הקהילתי. כמו תמיד, העיסוק בתחומי התרבות הוא כלי משמעותי כדי להשיג מטרות אלה.

לצד השאלות הקשורות בתחום, הסמינר עסק בעיקר בהיבטים היישומיים: איך חוגגים, איך מציינים מועד, אילו דגשים לתת בבניית התכנית השנתית כך שהערך המוסף הקהילתי יהיה משמעותי. קיבלנו רעיונות כיצד ניתן למצות ולהרחיב את הפעילות מתוך ארגז הכלים של מקורותינו. תפיסה זו מרעננת ומחברת קצוות, ומתאימה במיוחד ליישובים שאינם בהכרח דתיים או מסורתיים.

באחד מהסמינרים הקודמים פעלנו באופן דומה סביב הנושא של זיכרון ומורשת, והדגמנו פעילויות ייחודיות בנושא זה כולל "טקס המעבר" מיום הזיכרון ליום העצמאות. הפעם הרחבנו את העיסוק לחגים ומועדים נוספים כמו שבועות, טו' באב וקבלת שבת. התנסינו ב"לימוד בית מדרשי" אשר מאפשר דיון בקרב חברי הקהילה שלנו בנושאים מגוונים. הסמינר נערך בשיתוף כבוד הרב מנחם הכהן, רב תנועת המושבים, ובית מדרש אלול שאנשי צוותו הנחו את הסדנאות וימשיכו ללוות את ועדות התרבות בעיסוקן בתחום זה באהבה רבה.

במהלך הסמינר הועלתה ההצגה **"חוות החיות"** מבית היוצר של **"תיאטרון בסלון"** על פי ספרו של ג'ורג' אורוול. השיחה בעקבות ההצגה עסקה מצד אחד במסרים החברתיים הבולטים בה בהקשר של חברה-בחירה ומנהיגות. מעבר לכך בדקנו כיצד ניתן לקחת את המודל הזה וליישמו ביישוב.

בערב החברתי נערך מפגש מרגש בסגנון של "ערב מספרי סיפורים" עם **יוסקה הררי ויגאל חסקין,** פלמ"חניקים ואנשי ההתיישבות שעשייתם ברוכה בארץ בכלל ובתנועת המושבים בפרט ונמשכת מאז ועד היום. יוסק'ה הינו יו"ר סניף יד לבנים של המושבים והכפרים ויגאל הינו ראש המדור לידיעת הארץ בתנועה.

המפגש נערך בהנחייתה של **אילנה יוגב**, מנהלת אגף חברה וקהילה ובליווי מוסיקלי של סאשה פרומן בשיריו של חיים חפר.

ערב זה משמש דוגמא להפקה ביתית ומכוחות מקומיים בנושאי מורשת והיסטוריה של היישוב.

בין לבין, שילבנו תכנים של תרבות והווי להנאת המשתתפים. אחרי הכל, באנו גם לבלות...

בין המשובים המרגשים שקראנו, נציין את דבריה של אתי כרמי ממושב שתולים שכתבה: "...כל שנה התכניות מעניינות, מלאות כרימון ומרחיבות את הדעת... איזה יופי, פשוט נהניתי. המפגש עם בית מדרש אלול חדש בשבילי ואני מתכוונת להכניס את התוכנית למושב שלי. אני מאמינה שאם נתחיל תהליך זה נצליח. זה בדיוק מה שהמושב שלי זקוק...".

נאחל הצלחה רבה לפעילי התרבות והקהילה העושים עבודתם קודש להנאה והנעת החברים ביישובים!

במקום פרחים

תודה לאיציק קיסליוב ממושב משמר איילון, אשר עוסק בתיעוד סיפורים אישיים ומתנדב בקהילה. בסמינר זה תיעד את המפגשים ותרם בכך רבות להצלחתם.

תודה לזהר קרניאל ולנעם פז - שחקנים ומושבניקים, "תיאטרון קורה" אשר שעשעו ורגשו את כולנו כשלקחו חלק באירוע הפלמ"ח בתפקידי פלמ"חניק ופלמ"חניקית.

תערוכות בגלריה

יוסטה בלייר ז"ל | תערוכת צילומים

תערוכה לכבודו ולזכרו של יוסטה בלייר ז"ל במלאת 4 שנים לפטירתו, מוצגת בגלריה עד לתאריך 3.4.13.

יוסטה, חבר מושב ישע שבחבל אשכול, פעל שנים רבות לטובת החקלאים והחקלאות בארץ. בתפקידו האחרון שימש כמזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל.

יוסטה אהב לצייר ואף שימש כמורה לציור. בשנים האחרונות פיתח בעיקר את אמנות הצילום כשלכל מקום היה מגיע עם מצלמה צמודה. בעיקר אהב לצלם את הטבע ואת הנוף החקלאי. תמונות רבות נאספו וקומץ מאוסף זה מוצג בתערוכה.

פתיחת התערוכה נערכה ב-20.2.13 בנוכחות המשפחה, חברים, נציגות תנועת המושבים: **מאיר צור** מזכ"ל התנועה, **איציק כהן** יו"ר אגף המשק, **אילנה יוגב** מנהלת אגף חברה וקהילה, **יהודה אלטון** מנהל היח' לתרבות, **מאיר יפרח** מזכיר ארגון מגדלי הירקות וסגן ר' המועצה האזורית אשכול **אבו וילן**, מחליפו של יוסטה בהתאחדות חקלאי ישראל ועוד אורחים מקורבים.

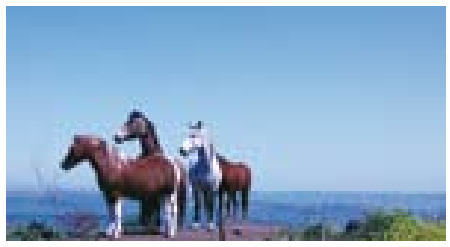

כולם ידעו לספר על יוסטה החבר, מכבד הזולת, איש משפחה לתפארת ודמות נערצת על הסביבה. יהי זכרו ברוך.

לא מציאותי | לאה גרשוני

תערוכת ציורים בסגנון מופשט של לאה גרשוני ממושב נהלל.

התערוכה תוצג בתאריכים: 4.4-6.5.13.

אודות הציירת: מתגוררת עם משפחתה בנהלל ומציירת מילדות. בשנות השבעים נסעה לצרפת (מטעם העבודה של בעלה) גרה בפריז, שם התאפשר לה לממש את אהבתה לציור. למדה רישום ב-Academie des beaux arts. במעבר לאיטליה למדה ציור אופנה. עם שובה לארץ, למדה אצל הצייר והמורה חיים נהור. השתתפה במספר תערוכות קבוצתיות. יזמה את הקמת הגלריה של תנועת המושבים. כיום יוצרת במגוון טכניקות בציור על קנבס, עץ ומשי.

מילים מרגשות שיר

קח

מילים: **יעקב נעמן**, מושב גילת

קח את החיים בקלות
ותראה כמה שזה פשוט
עשה זאת קבוע
ולא פעם בשבוע

אם אתה רוצה לשרוד
ואם אתה רוצה לחיות
לך תלמד מהחיות
איך שהם נסות מהמצוד

לכן , גם אתה
אל תתן לדאגה
לצוד אותך בחכה
יחד עם החרטה

תן לחיוך להלום ברקותיך
תן לשמחה לנגן את ימיך
ואז תרגיש אחרת
כי החיים זה לא סרט

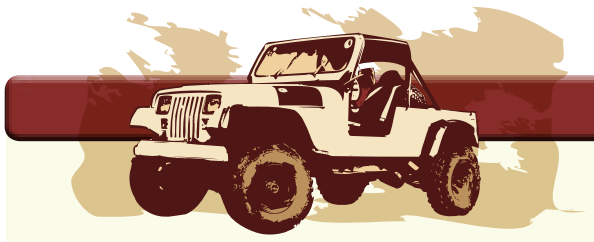

התנועה בשטח

סמינר ההתיישבות הארצי של תנועת המושבים, היום שהיה

מיכל דותן-לוין, מנהלת תחום תקשורת

גם השנה, כמיטב המסורת נפגשנו בים המלח, כ-300 נציגי אגודות מרחבי הארץ, יו"ר ועד, חברי ועד, חברי מליאת המועצה, מזכירים ופעילים לשלושה ימים שעסקו בניהול המושב בעולם המתחדש, על כל ההיבטים.

את הסמינר פתח **מאיר צור**, מזכ"ל התנועה ויו"ר התאחדות חקלאי ישראל, שתיאר את המציאות המשתנה במושבים כיום ואת הצורך לתת מענה במספר תחומים במקביל, תוך התייחסות לקהילה הוותיקה והחדשה כאחד. **בני אלירז,** רכז השטח בתנועה ומי שעמד מאחורי הרעיון וביצועו, בירך על ההיענות הרבה ועל כך שמספר המשתתפים עולה משנה לשנה, מה שמעיד על הרצון והצורך במידע רב, כמו גם הפריה הדדית בין הנציגים מרחבי הארץ. לאחר מכן הזמין מאיר אל הבמה את **יצחק אליה**, מזכיר איגוד המושבים של הפועל המזרחי שבירך והודה להנהלת התנועה על שיתוף הפעולה הפורה בין שתי התנועות.

מזכיר התנועה הקיבוצית הנכנס **איתן ברושי,** שהוזמן אף הוא, בירך את המשתתפים והתחייב ששיתוף הפעולה המצוין בין התנועה הקיבוצית למושבית, הן בפן החברי והן בזה המקצועי, יימשך כמובן עם כניסתו לתפקיד.

לאחר השלב הטקסי החל השלב במקצועי, אותו פתח מנכ"ל ממ"י, **בנצי ליברמן,** שהכריז כי המנהל יפעל בהקדם ליישום החלטה 979 ולקידום מהיר של החתמת המושבים וחבריהם על חוזי חכירה לדורות. עוד אמר כי המדינה חבה למושבים חוב גדול בכל הקשור לעיגון זכויותיהם, עוד מהחלטה מס' 1 של מועצת מקרקעי ישראל והבטיח כי יעשה כל מאמץ שהמשימה תושלם עוד בקדנציה שלו.

לאחר מכן הציג **יוגב שריד**, מנכ"ל מבט מושבים, את פעילות החברה לרבות מענה כלכלי ועסקי למושבים וחבריהם, הטיפול בעובדים זרים לחקלאות ומיצוי זכויות רפואיות לחברי המושבים.

בחלק השני הציגה **צורית וידה**, רכזת תחום התיירות הכפרית בתנועה, את תכנית העבודה לשנת 2013, פרי שיתוף פעולה עם התנועה הקיבוצית ומרכז המועצות האזוריות. במסגרת הפעילות הוצגה תכנית "פסטיבל מדור לדור" שייערך בעוד מספר חודשים יחד עם הרשות לפיתוח הגליל.

יוסי ישי, מנכ"ל משרד החקלאות הציג את מדיניות הממשלה בנוגע להבאת עובדים זרים והמשיך בפאנל בנושאי חקלאות ומשק בהנחיית **איציק כהן**, יו"ר אגף המשק ובהשתתפות **יצחק טובלי,** מנהל תחום המים בהתאחדות חקלאי ישראל ומאיר יפרח, מזכיר ארגון מגדלי ירקות. את ההרצאות חתמה רו"ח **יהודית קריסטל**, מנהלת אגף המושבים בברית פיקוח, שהציגה יחד עם רו"ח **אורן דניאלי** ורו"ח **איל ליבנת** דגשים בנושאי מיסוי, מע"מ והמנהלה להסדרים.

לאחר התרעננות חזרו המשתתפים לערב מרתק בנושא איום הגרעין, אסטרטגיה וביטחון עם כתב ערוץ 1 לענייני ביטחון, **אמיר בר שלום**.

החלק הראשון של היום השני לסמינר הוקדש לנושא הבן הממשיך והעברה בין דורית ונפתח בהצגה מרגשת של קב' התיאטרון הקהילתי של המועצה האזורית לב השרון - "נחלת בנים". דרמה משפחתית מקורית וכואבת, המציגה בדרך רגישה ומדוייקת דילמות מוכרות וכאובות בין הורים, ילדים, אחים ונכדים בסוגיית הבן הממשיך בנחלה. רבים מהמשתתפים ציינו כי חשוב להם להזמין ולהעלות את ההצגה גם בישוביהם וזאת בשל שילוב הנושא החשוב עם המשחק המצויין והחיבור האישי של השחקנים, רובם ככולם מושבניקים המכירים את הבעיה באופן אישי.

מתוך ההצגה "נחלת בנים" | צילום: איציק כהן

יו"ר אגף קרקעות ואגו"ש, עו"ד **עמית יפרח**, המשיך ברוח ההצגה ודיבר על הנושא בהרחבה, תוך פירוט האפשרויות הניצבות בפני חברי המושבים והאגודות.

את הדיון המשיכו עורכי הדין **גלעד שרגא ואייקו פרי** וסיפרו על פסיקות שונות בנושא מכסות ייצור, ירושה ובנים ממשיכים וחתם את הדיון עו"ד **יעקב קווינט,** היועמ"ש של ממ"י.

החלק השני של היום עסק בניהול המושב המורחב בעידן ההרחבות ומסקנות ועדת רייף ונערך פאנל ראשי מועצות בהנחיית **מאיר צור**, מזכ"ל התנועה ועו"ד **עמית יפרח** ובהשתתפותם של **רני אידן** ראש המועצה האזורית עמק חפר, **דורון שידלוב** ראש המועצה האזורית ברנר, **אייל בלום** ראש המועצה האזורית ערבה, **מוטי דותן** ראש המועצה האזורית הגליל התחתון ו**אריה שרון** ראש המועצה האזורית אלונה.

הפאנל עסק בנושאים שונים כגון: תמ"א 35, יחסי ועד מקומי-ועד האגודה, יחד עם עבודת המועצה, תשתיות, פעילות בני המושבים ועוד. הפאנל נגע בנושאים רגישים וחשובים ועורר דיון רב רושם ואף וויכוחים ודיון בקרב הקהל.

הערב השני בסמינר הוקדש לפרידה מרשם האגודות השיתופיות, עו"ד אורי זליגמן, שלאחר 27 שנים בתפקיד, מסיים ויוצא לדרך חדשה. **מאיר צור** יחד עם עו"ד **עמית יפרח** בירכו את עו"ד

מפגש עם בנצי ליברמן מנכ"ל המינהל, מאיר צור מזכ"ל תנועת המושבים ועו"ד עמית יפרח | צילום: איציק כהן

זליגמן והגישו לו שי - צילום מעת **יוסטה בלייר** ז"ל, שעמד בראש התאחדות חקלאי ישראל ובימים אלה נערכת לזכרו תערוכה עם מיטב מצילומיו בגלריית בית תנועת המושבים.

לאחר מכן נהנו המשתתפים ממיטב הזמר העברי ושירי ארץ ישראל הטובה והיפה, בביצוע להקת **"אגדת דשא"**.

ביום השלישי דנו החברים בענייני הרוח וההרצאות והדיונים הוקדשו לתחומי תקשורת, חברה וקהילה.

אילנה יוגב, יו"ר אגף חברה וקהילה, ערכה סדנא קצרה בנושא חשיבה אסטרטגית קהילתית, הוצגה תכנית רב שנתית לחיזוק תדמית החקלאות וההתיישבות וד"ר **סיגל סטרשנוב**, בת מושב ניר בנים שנכנסת בימים אלה לתפקידה כמנהלת חטיבת בני המושבים, תנועת הנוער של המרחב הכפרי, הציגה את תנועת הנוער במלוא תפארתה וכמה היא רלוונטית כיום, על שלל הערכים שמביאה עמה בעידן השפע והגירויים הרבים.

אושרת קוטלר מרתקת את הקהל | צילום: איציק כהן

האורחת המסכמת היתה **אושרת קוטלר,** מגישת מגזין החדשות בערוץ 10 מדי שבת, שריתקה את הנוכחים בעבודת הטלוויזיה ומהדורות החדשות והפליאה בסיפורי "מאחורי הקלעים" מעולם התקשורת בעידן הטלוויזיה הרב-ערוצית.

מאיר צור, מזכ"ל התנועה סיכם את הסמינר, בירך את המשתתפים הרבים, שנטלו פסק זמן מעבודתם הקהילתית (רובה ככולה בהתנדבות) והגיעו לשמוע ולהתעדכן, להשמיע וליהנות גם מהווי ברוח המרחב הכפרי.

צור הזכיר, כי נציגים אלה, הן פניה האמיתות של ההתיישבות והחיבור הנ"ל עם ראשי התנועה ואגפיה השונים, עם הידע שמונחל - הם שיצעידו את המושבים וההתיישבות כולה בשנים הבאות.

המרחב האישי

חיילים וצעירים

עתודה ניהולית מקרב חקלאים צעירים

מאת מעין מלכין

בחודשים האחרונים החלו להישמע קולות מהשטח אודות הצורך ביצירת עתודה ניהולית בקרב החקלאים הצעירים.

ידוע לכל כי עם השנים הולך וקטן מספר החקלאים במושבים כמו גם מספר הצעירים הבוחרים בחקלאות כמשלח יד. מספרם הקטן של החקלאים הצעירים במגזר הביא לכך שהם כמעט ואינם לוקחים חלק בהנהגת הכפר, בפורומים השונים ובהנהלות הארגונים המייצגים.

משה וידה ממושב שרונה בגליל התחתון ו**יוני דמרי** ממושב גילת שבמרחבים, פנו אל מזכ"ל התנועה וביקשו להעלות את הנושא לסדר היום לאחר שפתחו קבוצה בפייסבוק שמוקדשת לנושא. לאחר חשיבה ובחינה, הוחלט על הקמת פורום חקלאים צעירים ובאמצעות "קול קורא" הזמנו חקלאים צעירים להצטרף לפורום "חקלאות צעירה בתנועה".

בין המטרות שהגדרנו יחד עם חברי הפורום: יצירת רשת קשרים (networking), שתאפשר העברת מידע מקצועי ויצירת שיתופי פעולה מקצועיים בין החברים, קיום מפגשים עיתיים בהשתתפות גורמי ממשל וממסד שונים שיגיעו להיפגש עם נציגי הפורום ולשמוע על הצרכים והבעיות, לפעול ככח מאוחד בקידום נושאים משותפים, לשלב את נציגי הדור הצעיר בארגונים ובמועצות השונות.

המפגש הראשון של הפורום התקיים החודש בבית תנועת המושבים. אל המפגש הגיעו חבר'ה צעירים, רציניים ואיכותיים שבאו לשמוע ולהשמיע. הנציגות כללה חברים מאזורים שונים בארץ (פארן, היוגב, גבע כרמל, ארבל, נתיב השיירה, כפר הס וטל שחר רק כדוגמא) ומענפי גידול שונים (רפתנים, כורמים, מטעים וכו').

את המפגש פתחנו בהכרות קצרה עם מטה התנועה ועם העומד בראשה. **מאיר צור** סיפר: **"בכל הנוגע לתחום החקלאות הוא חושש כי אנו עומדים בפני שוקת שבורה. מרבית הבנים הממשיכים בוחרים שלא להמשיך ולקיים את המשק המשפחתי ואם לא נפעל לשינוי המצב, נגיע למצב בלתי נסבל בו לא יהיה עתיד וקיום למשקים החקלאיים".** הקמת פורום החקלאים הצעירים מבטאת הלכה למעשה את התפיסה של תנועת המושבים הרואה בחקלאות גורם מכריע ומשמעותי במרחב הכפרי.

את המפגש כיבד בנוכחותו מנכ"ל משרד החקלאות, **יוסי ישי**, שאמר לפורום כי הוא מכיר את הסוגיה ואת הקשיים מהבית - כאב לחקלאי צעיר שממשיך את משק החלב המשפחתי וכי הוא פתוח ומוכן לשמוע ולבחון כיצד ניתן יהיה לסייע לחקלאים הצעירים עם הקשיים מולם הם ניצבים.

פורום חקלאים | צילום איציק כהן

ישי ציין, כי על פי נתוני משרד החקלאות רק אחוז קטן מאד מהחקלאים הינם מתחת לגיל 50 וציין כי אם מגמה זו תיוותר על כנה, נעבור ממצב של חקלאות התיישבותית לחקלאות עסקית ועם כך אינו יכול להשלים. **בשנה האחרונה פתח משרד החקלאות קורס "עתידים לחקלאות" שנפרס על פני שנה ונועד להכשיר חקלאים צעירים פעילים וצעירים המתעדים לעסוק בחקלאות.** בקורס משתתפים כ-100 חקלאים.

בסבב שאלות והתייחסויות של משתתפי הפורום ציינו החברים את הקשיים העומדים בדרכם ואת הצורך בגוף מוביל שיוכל לתת מענה לקשיים ולצרכים הייחודיים שלהם כחקלאים צעירים השואפים לפתח חקלאות חכמה ומתקדמת ויחד עם זאת המאפשרת להתפרנס בכבוד מהמשק המשפחתי.

המשתתפים ציינו, כי ניהול משק משפחתי כיום, מחייב דואליות - מומחיות בענף החקלאי הספציפי לצד ידע ויכולת לנהל עסק כלכלי וכי יש להעמיק את ההכשרה ולפתח את הכלים והידע על מנת לשפר את היכולות והביצועים.

בהמשך התקיים שיח פתוח לשיתוף עמיתים והגדרת מטרות וכוונות לפעילות בהמשך.

המפגש הבא של הפורום מתוכנן לתחילת חודש מאי (פרטים נוספים בהמשך). צעירים המעוניינים להצטרף לפורום מוזמנים לפנות אל המחלקה לחיילים וצעירים בטלפון 03-6086308 או במייל maayan@tmoshavim.org.il.

בברכת חג אביב שמח לכולם.

אינסטגרם תנועת המושבים

צלמו את המרחב הכפרי
תייגו אותנו, עקבו אחרינו
#tmoshavim

תמונות מתוייגות מופיעות גם בעמוד
הפייסבוק של תנועת המושבים

היום היה...

ידיעות

לחברי תנועת המושבים

ל' באב תשכ"ב — 30.8.1962 • העורך: אברהם גרין • מס' 104

התנועה מתנגדת להקפאת הרפת
במשקים שלא הגיעו ל-80%
ממיכסת החלב

תנועת המושבים רואה בהחלטה להוסיף לתוכנית הבצירה בשנה 13 מיליון ליטר חלב בתשכ"ג, סכנת השמדת הגידול המשקי בכמות הייצור במשקים שלא הגיעו ל-80% מהמכסה המתוכננת.

גליון 104, 30.8.1962 | ייצור החלב בתשכ"ב הביא לעודפים של 17 מליון ליטר, אשר עובדו לחמאה וגבינות קשות שמכירתן נתקלת בקשיים. הורדת מחירים אינה באה בחשבון ומועצת החלב החליטה בתגובה, על הקפאת הייצור בתשכ"ג ותנועת המושבים התנגדה להחלטה והציעה מנגד, להעביר את העודפים למשקים שלא הגיעו לכדי ייצור 80% ממכסתם.

נוער בני המושבים, תמשיכו להיות מיוחדים!

אייל עוזון נפרד מחטיבת בני המושבים

אייל עוזון, 48, נשוי ואב לשני ילדים, יליד מושב ניצני עוז בלב השרון ומתגורר כיום במושב אמץ בעמק חפר, מסיים את תפקידו כמנהל חטיבת בני המושבים לאחר שבע וחצי שנים של פעילות ענפה ולאחר שורה של תפקידים חינוכיים בהם כיהן במהלך חייו המקצועיים: רכז נוער בגליל תחתון, רכז נוער בלב השרון, רכז הדרכה בבני המושבים ומנהל אגף הנוער במועצה אזורית דרום השרון.

התפיסה המרכזית שליוותה את עבודתי במהלך השנים באה מהבנה שכל ילד בישוב הוא חניך בבני המושבים. כלומר, אין לו את אפשרות הבחירה בין תנועות הנוער השונות. זה הוביל אותי לחשיבה קהילתית ומתן מענה לכלל בני הנוער ולכן יצרתי תנועת נוער מגוונת ולא קונבנציונאלית.

תנועת המושבים בראשותו של מזכ"ל התנועה מאיר צור שמה את תנועת הנוער במרכז, לא רק כאמירה אלא גם בפועל. כתנועת אם היא תומכת, מעודדת ומהווה כמקום השראה לערכים ולחינוך של בני הנוער.

במהלך כל הפעילויות והשנים, המשימה הייתה לאפשר לכל ילד ילדה ולכל נער ונערה לקחת חלק בפעילות תנועתית. עצם היותי מנהל אגף נוער במועצה היה לי כיתרון, ידעתי לשתף פעולה עם מחלקות הנוער במועצות וליצור יחד פעילות לכלל בני הנוער. במועצות האזוריות התפתח תחום החינוך הבלתי פורמאלי ומחלקות נוער קמו בכל המועצות בעידודי ובשנה האחרונה אף נחקק חוק הנוער המחייב הקמת מחלקת נוער בכל מועצה. בני המושבים מאפשרת למחלקת הנוער מקום מרכזי ומשמעותי במבנה שלה ובדרך פעילותה.

מיד עם כניסתי הבחנתי שהמפגש הראשון של החניך עם התנועה ברמה ארצית קורה בסוף כיתה ז' (במסע פלמ"ח) והמפגש התנועתי היה בפעילות הארצית בסמינרים, מחנות וטיולים. המרחק בין התנועה ברמה ארצית וסדר יומה היה רחוק מהפעילות היומיומית של החניכים בכל רחבי הארץ מאביבים שבצפון ועד פארן שבדרום ראיתי הכרח, להקים רמה נוספת בין הרמה האזורית לרמה הארצית שתייצר פעילות תוכן, פיקוח והכשרה וכך הקמתי את שלושת המחוזות שהיום אני גאה לומר שזו הצלחה. מנהל המחוז טיפח את הקשר בין התנועה למועצה והשריש את רוח התנועה ופעילותה במועצות האזוריות ואף גרם למועצות נוספות להצטרף לפעילות בני המושבים. בשנה האחרונה לקחו חלק במפעלים המחוזיים כ-10,000 חניכים בטיולים ומחנות ונוספו השתלמויות מד"צים, כנסי העשרה למדריכים בוגרים ואירועי שיא מחוזיים.

אנחנו עדים לכך, שבשבע שנים האחרונות הצטרפו לבני המושבים כעשר מועצות נוספות וכך בני המושבים מונה היום למעלה מ-32,000 חניכים. פועלת בכ-400 ישובים, קיבוצים, מושבים ויישובים קהילתיים וב-30 מועצות אזוריות ומקומיות.

שמנו דגש שבכל ישוב המדריך הבוגר ירכז את פעילות התנועה. היום, קיומו של המדריך הבוגר בישוב הוא חלק מתפיסה חינוכית - קהילתית.

מספר המשתתפים במחנות ובטיולים גדל לכמעט פי שלושה ובכל שנה נוספים 3,000 מדריכים צעירים.

בתחום שנת השירות, התווספו בתקופתי עוד עשר קומונות ברחבי הארץ ומספר חברי גרעין עודד גדל ל-190 מתנדבים, שזוהי תוספת של 100 מתנדבים לשנת השירות. לשמחתי, הדרישה לגרעין עודד גוברת משנה לשנה דבר המראה על התעצמותה של התנועה ואיכות הגרעינרים. כמעט בכל מועצה פועלים היום חברי גרעין עודד ומקיימים את הפעילות התנועתית והקהילתית בישוב, במועצה ובתנועה.

בכדי לתת מענה גם לבני הנוער שאינם לוקחים חלק בפעילות התנועתית, פיתחנו ערוץ נוסף של פעילות לבני הנוער בישובים תוך שיתוף פעולה עם בתי הספר. השנה, זו השנה השניה בה פועל גרעין דרור בנוסף לגרעין עודד. כתוצאה מפעילות זו, מספר החניכים בפעילות גדל מאוד והקשר עם בתי הספר האזוריים התחזק. בנוסף, שיתפנו פעולה עם משרד הרווחה ומשרד החינוך והג'וינט סביב נוער מנותק, בפרויקט להב"ה.

באגף המשימות של התנועה הקיבוצית מתנדבים מקרב חניכי בני המושבים כ-300 בוגרי י"ב במגוון שנות שירות. ביוזמה עם תנועת המושבים נכנסנו לשותפות סביב עניין שנת השירות באגף המשימות שבתק"מ והעמדנו מרכז ש"ש מטעם תנועת המושבים, על מנת לתת מענה לכל הש"ש של בני המושבים.

אני מסיים לאחר תקופה של שגשוג בבני המושבים, עברתי שבע שנים משמעותיות ולעולם לא אשכח את בני המושבים. בני המושבים חזקה יותר מכל מנהל מוכשר, ככל שיהיה. בדרכי ראיתי את הפוטנציאל הגלום בתנועה ובאנשיה והשכלתי להפיק את המרב ולראות את מכלול התכונות והמעשים.

אני עוזב בתחושה של מיצוי וסיפוק על מה שהשגתי ומה שהחמצתי. התנועה אינה אדם אחד אלא קבוצה של אנשים שחושבת ויוצרת מציאות טובה יותר עבור בני הנוער.

ברצוני להודות לכל האנשים הנפלאים שהלכו איתי לאורך כל הדרך, תמכו, ייעצו ועשו לטובת ולמען החינוך והערכים ובעיקר, ל-32.000 החניכים שהצביעו ברגליים והפכו את התנועה הזו למה שהיא.

ולפני סיום, אאחל הרבה הצלחה למחליפתי ד"ר סיגל שטרסנוב, אני מאמין כי ביכולתה להוביל ולהמשיך את המשימות שבסדר היום התנועתי ולהמשיך את המורשת המפוארת של בני המושבים לאורך כל הדורות.

לכם בני הנוער, עם סיום תפקידי רציתי לומר שיש בכוחכם לשנות את עולמכם ועולמנו, על ידי אמונה בעצמכם ובבחירות שלכם. אנחנו, במרחב הכפרי, עושים הכל למעורבות במושב, בישוב ובקיבוץ, בטיפול בנוער, בחינוך ובקהילה, אנחנו מובילים בגיוס משמעותי לצה"ל ובבחינות הבגרות.

אם אנחנו רוצים תנועה חזקה, מוערכת ומוכרת אנחנו לא יכולים לפעול רק במרחב הכפרי אלא גם להיות מעורבים יותר בחברה הישראלית, במשימות לאומיות. על ידי כך יכירו אותנו ואת היכולות שלנו וזה יחזק ויעצים אותנו.

יצחק רבין אמר: "אל תקבלו מוסכמות קיימות, לא בחברה, ולא בתחומים אחרים. החברה צריכה לדעת להשתנות. חברה או מדינה שלא משתנה - מתנוונת. המציאות איננה מה שהיה לפני חמישים שנה. ואם יש משהו שצריך לייחד נוער - זו מרדנות נגד מוסכמות. לא מרדנות לשם מרדנות, אלא מרדנות לשם שינוי. קיימו את אשר ראוי לקיים, שנו את אשר ראוי לשנות, והרבה דברים דורשים שינוי"

נוער בני המושבים, תמשיכו להיות מיוחדים!

אוהב אתכם, אייל עוזון

מנהל חטיבת בני המושבים 2006-2013

ד"ר סיגל סטרשנוב תעמוד בראש תנועת הנוער בני המושבים

ד"ר סיגל סטרשנוב (רחמילביץ), ממושב ניר בנים, מונתה ע"י מאיר צור, מזכ"ל תנועת המושבים לעמוד בראש תנועת הנוער של המרחב הכפרי, בני המושבים.

סטרשנוב, 47, בעלת תואר בביולוגיה וד"ר לווטרינריה, שגדלה והתחנכה במושב באר טוביה, תחליף את **אייל עוזון**, בן מושב אמץ, שניהל את תנועת הנוער ב-7 השנים האחרונות. היא עצמה התחנכה והדריכה בתנועת הנוער בני המושבים כולל התנדבות לשנת השירות של גרעין עודד בחבל התענכים מ.א גלבוע ועבודה כרכזת נוער במושב.

במהלך השרות הצבאי הדריכה בבית ספר שדה חרמון ואח"כ שירתה כקצינת חינוך ומדריכה בהשלמה החילית של קצינות חינוך. לאחר מספר שנים כווטרינרית, התחילה את עבודתה בתיכון אזורי באר טוביה כמורה, רכזת מקצוע, רכזת פדגוגית, וסגנית מנהל , תוך התנסות בתחומי עבודה שונים הן לימודיים וערכיים.

בשלוש השנים האחרונות הקימה וניהלה תיכון צומח בעיר גדרה ובשנה האחרונה לומדת במסגרת המכון לחינוך דמוקרטי בסמינר הקיבוצים.

מאיר צור, מזכ"ל תנועת המושבים: "מלאכת איתור האדם המתאים לתפקיד מנהל בני המושבים היתה משימה מורכבת, שארכה מספר חודשים, היות והתעקשתי על דמות חינוכית-ערכית, שתענה על קריטריונים רבים כגון: הובלת חזון וערכים ברורים, ניסיון ניהולי וחינוכי, בקיאות ברזי החינוך הפורמאלי לצד הבלתי פורמלי וחשיבה באופן לא שגרתי (מחוץ לקופסא). לסיגל כל התכונות אותן חיפשתי ואף יותר. תבנית נוף מולדתה טבועה בה היטב. אני מאחל לה הצלחה רבה בהובלת חזון חינוכי רחב היקף של ילדינו, בנות ובני המרחב הכפרי".

מאיר צור מברך את איל עוזון, מנהל בני המושבים היוצא ומודה לו על פעילותו המסורה והערכית בהובלת תנועת בני המושבים ב-7 השנים האחרונות.

המסע לגילוי שורשי המהפכה הציונית ומרד תנועות הנוער - שואה וגבורה

"נשקנו היה אקדחים - אקדח לכל אדם, רובים מועטים, אקדח אוטומטי, מוקשים שהוטמנו בחמישה- ששה מקומות, פצצות מתוצרת עצמית בעלות כוח נפץ גדול, בקבוקי הצתה, רימונים פולניים וגרמנים, להגנה ולהתקפה. נוסף לכך היה לנו עוד נשק אחד: אידיאה גדולה, נכונות, מסירות נפש. ראינו את אידיאת המרד כאידיאה מרכזית בחיינו. לא ראינו היתר לעצמנו לחיות עלי אדמות ולהתהלך, אחרי חיסולם של חמישים ריבוא יהודים בוורשה ושל מאות יהודים במקומות אחרים, אלא רק אם נחיה בשם המרד. ואת הכל, את הטוב ואת הרע, כל צעד, כל מחשבה וכל מעשה, בחנו מנקודה זו: מרד או לא מרד. היתה רוח כזו בתנועה החלוצית ובתנועות הנוער שלנו שאמרה: מרד! מחשבה- מרד! חיים- מרד! הכל מכוון מרד. ידענו שישראל קיים ויתקיים ויש שהמוות נותן טעם ותוכן לחיים הנותרים. יעדנו: למען החיים ולמען אלה שמעבר לים, למענם ולמעננו, לכבודם ולכבודנו, להמשך אשר יבוא, לדורות הבאים- מרד!"

(יצחק (אנטק) צוקרמן, מרד היהודים)

לפני ארבע שנים חידשנו בבני המושבים את המסע התנועתי לפולין והצטרפנו למסע של הנוער העובד והלומד. גם השנה, בפעם החמישית, תצא קבוצה של חניכי שכבת י"א וי"ב בליווי 3 מבוגרים.

המסע עצמו ותהליך ההכנה הארוך שעוברים המדריכים והחניכים לפניו, עוסק בארבע חטיבות תוכן שנגזרות גם מכותרתו. העולם היהודי בעיקר במזרח אירופה, המהפכה הציונית מה היו מקורותיה ומה חוללה בתוך העולם היהודי. שנאת ישראל הקדומה והאנטישמיות המודרנית והתהליך שהוביל לעלייתה והתבססותה של האידיאולוגיה הנאצית שהובילה לשואת יהודי אירופה ומקומן וחשיבותן של תנועות הנוער בתקופה זו ומה הוביל אותם לבחור במרד.

השנה נציין שבעים שנה למרד גטו ורשה ולמרד בגטאות ובמחנות נוספים, לנוער היהודי היה תפקיד מיוחד ומפואר במסכת ההתנגדות לנאצים. מסכת שהגיעה לשיאה ההרואי במרד גטו ורשה. סיפור גבורתם נצרב בתודעה הקולקטיבית כאתוס מכונן, והטביע את חותמו בזיכרון של העם היהודי ושל החברה הישראלית.

המסע לגילוי שורשי המהפכה הציונית ומרד תנועות הנוער - שואה וגבורה הוא הזדמנות גדולה עבורנו כתנועת נוער, להציע תהליך משמעותי ועמוק לחניכי התנועה. המסע הוא הזדמנות עבורנו כמחנכים בוגרים בתנועה לפתח שיח מעמיק בנושאים של יהדות, ציונות, על הקשר בין הדורות, על ההוה ועל החברה הישראלית ועל העתיד אשר אנחנו מסמנים לחניכינו!

ענבל גינצבורג, מרכזת המשלחת

המשך – בני המושבים

פעילים?! מה זו החיה הזו?

כמה פעמים הסתכלת על קירות המועדון וראית רק לבן? כמה פעמים בשבוע המועדון שלכם פתוח? כמה פעמים ראית סרטון פרסום לפעילות היישובית? כמה פעמים היתה פעילות לנוער הבוגר בחגים?

ברוך הבא למציאות החדשה! מציאות שמעיפה את התנועה למעלה!

בשנים האחרונות, חלה מגמת שינוי בתפיסת התנועה לגבי פעילים. התנועה הבינה שיש צורך בתוכן ופעילויות מעבר לפעילות השבועית- התנועה היא הרבה יותר מפעולה פעם בשבוע! לכן הוחלט לשים את הדגש על תפקיד הפעילים ברמה היישובית, המועצתית והארצית.

אז מה זה פעיל? ומה הוא עושה? הפעיל הוא כל נער או נערה מכיתות י'-י"ב שלוקחים חלק ומובילים יחד עם צוות ההדרכה ביישוב את פעילות הנוער. הפעיל יכול לבחור יחד עם הצוות, המד"ב והגרעינר מה הוא רוצה להוביל ולקדם בקן או ביישוב לאורך השנה, יש חשיבות לתפקיד שוטף ולא רק באירועי שיא. תפקידים שוטפים כאלו יכולים וצריכים להיות מגוונים ובעיקר להיות משהו שאותו נער/ה מחוברים אליו ואוהבים לעשות. לדוגמא: קבוצת תאטרון ביום שישי של כלל הנוער, אחראי/ת פרסום, צילום, עיתון נוער, הקמת קולנוע נוער שבועי והשמיים הם הגבול! בנוסף לתפקיד השוטף הצוות יכול לקיים פעילויות שיא שוטפות, חגים מועדים ועוד.

איפה לומדים להיות פעילים? בקורסי הקיץ!

השנה תהיה השנה הרביעית בה מתקיים קורס פעילים ארצי (סמינר דובדבן) הקורס הוא חלק מסמינרי ט' ומקביל לקורס מד"צים ומד"חים. הקורס מחולק ל4 מגמות עיקריות:

* **תו"ת - תרבות ותוכן.** הפעילים עוברים הכשרה שבה הם לומדים הפקת אירועים ברמה גבוה, עיצוב חלל, בניית טקסים, אירועים הקשורים לחודשי התנועה ועוד.
* **לדר"מן - לוגיסטיקה דרך מנהלה.** הפעילים לומדים ומתנסים בהפקת ארועים מבחינה לוגיסטית רחבה, הגברה, סאונד, אקונומיה, ציוד ועוד.
* **חט"א - חוץ טבע ואקולוגיה.** הפעילים לומדים בנייה מחנאית ברמה גבוהה, תכנון מבנה מחנאי והתנסות בבניית מבנה מורכב. בנוסף לומדים כיצד לפעול למען הסביבה ביישוב, ניווטים ועוד.
* **מפת"ח - מולטימדיה, פרסום ותקשורת.** לכבוד המגמה הזו מקימים חדר מחשבים ביער! הפעילים לומדים פרסום, עריכה, צילום, תקשורת ועוד.

הקורס בנוי בקבוצות קטנות וכל לימוד מלווה בהתנסות משמעותית ההופך את הקורס לחוויה!

בנוסף זו השנה השלישית בה יתקיים סמינר פעילים מתקדמים המקביל לקורס מד"מים הקורס מיועד לכלל הפעילים שרוצים להמשיך לתרום במסגרת תפקידם שנה נוספת ובנוסף לכאלו שהדריכו שנה ורוצים להמשיך לקחת חלק אבל הפעם כפעילים. הפעילים מקבלים תכנים המקבילים לתכני קורס מדמי"ם בנושאי מנהיגות וחינוך ובנוסף מעמיקים בתפקיד הפעיל ומקבלים כלים לעשייה.

מאז הקמת הקורס יותר ויותר בני נוער מחליטים להצטרף ולהיות חלק! המטרה היא שכמה שיותר חניכים יבואו לידי ביטוי במסגרת התנועה.

פעילים זה כוח! השתמשו בו בחכמה!

כתבו: עידו נחמן (חוף אשקלון), מיקה דגן (דרום השרון), מורן מנדיל (באר טוביה), עידו טולדו (גזר), ניצן ריינר (רמת הנגב), עומר פרחי (גליל תחתון), מיכאל מלינגר (חבל מודיעין)

רובע הספורט

סודוקו **קשה**

					1			
		4				8		
	7		4	3			1	
8						6		
		5		7		4		
		9						1
	2			1	7		5	
		6				9		
			9					

© Conceptis Puzzles 6002933

הזוכים בפתרון סודוקו גליון 42

אפרתי ומיכל יאמין מתימורים, נעם בן-צבי מאלון הגליל וצבי ברקן מבארותיים.

כולם זכו בספר הצילומים "רגעים בגולן" של הצלמת רינה נגילה.

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס | משלוח פתרונות: ליאונרדו דה וינצ'י 19, ת"א מיקוד 64733

טיול ו...מתכון

לביבות ירק וקמח מצה לפסח

באדיבות: הבית של אוסנת, מושב עג'ור

050-7510161, 02-9912868 | פתוח כל השבוע בתיאום מראש, כשר, סגור בשבת

בין סירים בוהקים, פתיליות פרימוסים ואוכל כורדי ביתי מלא שמחה מארחת אוסנת בנמרצות, בהומור ובחן בביתה ובחצר המשק ומגישה מבחר מנות מהמטבח הכורדי המסורתי.

האוכל טרי וחם יוצא לבאי המקום הישר מהפתילות והפרימוסים. "אם אין אורז כל הכורדים בבעיה" אומרת אסנת, "מהאורז אני מכינה ממולאים ומג'דרה, כל המאכלים על בסיס אורז, טרי טעים וכשר".

התבלין הייחודי לחוויית האירוח במקום הוא אסנת עצמה, אישה מלאת חיים ושמחה, שמכינה אוכל מכול הלב והנשמה.

מושב בורמה

פינה עם ארומה אישית

נצלו את מזג האוויר האביבי וצאו אל השדות ללקט עלי חלמית (חוביזה). היה ולא מצאתם... ניתן להמיר את החוביזה בעלי תרד או מנגולד.

כמה עלים? כרבע ק"ג עלים.

לבלילה

2 ביצים
מלח, פלפל שחור, אגוז מוסקט
2 כפות גדושות קמח מצה
חצי כוס בצל מטוגן

אופן ההכנה

1. לשטוף היטב את העלים במי מלח עם כף חומץ לסילוק חרקים ואבק
2. לחלוט במהירות (כדקה) את העלים ולקצוץ גס
3. לסחוט את העלים החלוטים מהמים לערבב עם חומרי הבלילה ביחד
4. להניח לעמוד כמחצית השעה
5. ליצור קציצות ולטגן בשמן חם מאד עד להשחמה

חג שמח ובתאבון!

בני זוג במשק חקלאי
הטבה בלעדית עבורכם

הלמן-אלדובי גאה לבשר כי בעקבות פנייתנו לרשות המיסים,
מהיום תוכלו ליהנות מפטור מקסימלי ממס רווחי הון בהפקדות לקרן השתלמות[1]
עבור כל אחד מכם כבני זוג שותפים במשק חקלאי.

התקשרו עכשיו: 03-6000181 מזי/דורון

אז מה עושים?

זורעים
מבקשים מרואה החשבון אישור על היותך בן/ת זוג שותפ/ה במשק.

מטפחים
מתקשרים למנהל קרן ההשתלמות עם האישור ביד ופותחים קרן השתלמות במעמד עצמאי.

קוצרים
מפקידים לקרן ההשתלמות ונהנים מפטור מקסימאלי ממס רווחי הון עבור כל אחד מבני הזוג.

אופקים השתלמות
הבחירה של חברי המושבים

הלוואות[2]
הלוואות עד 80% מסכום החיסכון בכספי הקופה

דמי ניהול[3]
דמי ניהול נמוכים וקבועים

שירות אישי
קו ישיר למנהל הקופה מזי/דורון

הלמן-אלדובי
קופות גמל ופנסיה בע"מ

1 האסור מתיחס לעסית בעל קרן השתלמות בסעיד עצמאי.
2 האסור מתיחס לעסית בעל קופה שאינה נזילה, ה כתן האפשרות להלואה עד מחצית מסכום החיסכון בכספי הקופה. מובהר בזאת כי מתן ההלואות הינו בכפוף לתנאי החברה המנהלת שעשויים להשתנות מעת לעת על פי שיקול דעתה ובכפוף לכל דין.
3 בכפוף לכל דין.
הסידע המובא לעיל הינו כללי והמציתי ונועד בכדי להסב את תשומת בלבד. הסידע האסור אינו מהווה ייעוץ/שיווק פנסיוני ו/או המלצה לייעוץ/שיווק כאסור המתחשב בנתונים ובצרכים המיוחדים של כל אדם. הסידענגן ליום פרסומו 27.2.13 מ.ל.ת.

הלמן-אלדובי. משקיעים בך. | www.hag.co.il | info@gemel.co.il